

Czenczer Orsolya¹

Őrizzük is meg nem is...

A reintegrációs őrizet jogintézményének hazai aspektusai

A hazai büntetés-végrehajtás az elmúlt években minden lehetőséget megfontolt, ami szakmailag alkalmazható, eredményes és hatékony eszköz lehet az intézetek telítettségének szabályozására és a fogvatartottak hatékony reintegrálására. Minden új eszközt, programot a bevezetése előtt alaposan megvizsgálunk. Ha egy eszköz vagy program kétszeresen is hatékony – biztonsági szempontból is eredményes és a reintegrációt is elősegíti – akkor máris „két legyet ütöttünk egy csapással”. Így volt ez a 2015. április 1-jén bevezetett reintegrációs őrizet új jogintézményével is.

Bár a jogintézmény magyar alapjainak kidolgozása a büntetés-végrehajtási szervezet munkáját dicséri, maga az eszköz, amivel hatékonyan működtethető, nem új keletű. Az elektronikus nyomkövető (*electronic monitoring*) rendszer Robert Schwitzgebel professzor nevéhez köthető, aki – 1960-ban, a Harvard Egyetem kötelekében – úgy gondolta, hogy az elektronikus ellenőrzés humánus és költséghatékony alternatívája lehet a bebörtönzés intézményének. Meg is tervezte azt a karra vagy lábra rögzíthető nyomkövető eszközt, illetve azt a jeltovábbító eszközt, amely vezetékes telefonvonalat használt, vagy a helyi energiaellátásra volt rákapcsolva (NAGY 2018). Az Amerikai Egyesült Államok után az *electronic monitoring* Európában is megjelent. Az európai alkalmazás során a reintegrációs őrizet két részre bomlott: *frontdoor* és *backdoor* modellre. A két modell abban különbözik egymástól, hogy a *frontdoor* modellnél az elítélt be sem kerül a büntetés-végrehajtási intézetbe, míg a *backdoor* modell esetében az elítéltet egy ilyen eszköz felhelyezésével a büntetésének teljes leltése előtt kiengedik a büntetés-végrehajtási intézetből.

Az *electronic monitoring* célját és alkalmazásának lehetőségeit az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának Rec(2014) 4. számú ajánlása részletesen tartalmazza. Az ajánlás azonban azt is meghatározza, hogy az elektronikus felügyelet alkalmazásának feltétele az etikai és szakmai szabályok megfogalmazása, amely a részes tagállamok feladata. Gyakorlatilag ennek köszönhető az, hogy minden országban más az *electronic monitoring* alkalmazására vonatkozó jogi szabályozás. Európában többek között

¹ Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Büntetés-végrehajtási Tanszék, egyetemi docens; bv. őrnagy.

– hazánkon kívül – az Egyesült Királyság, Portugália, Észtország, Lengyelország, Spanyolország, Franciaország, Belgium, Hollandia, Dánia, Svájc, Németország, Ausztria, Luxemburg stb. is alkalmazza az electronic monitoring rendszerét az olyan tevékenységek felügyeletére, mint távfelügyeleti alkoholfogyasztás-ellenőrzés, távfelügyeleti jelenlét azonosítás beszédazonosítással, GPS jelenlét- és nyomkövetés, fogvatartotti jelenlét és mozgás követése, büntetés-végrehajtási intézetben kívüli őrzés (például polgári egészségügyi intézménybe kihelyezett fogvatartott), a büntetés-végrehajtási intézetben kívüli munkahelyen foglalkoztatás vagy a bv.-intézetből történő engedélyezett ideiglenes intézetelhagyás, távotartás betartásának ellenőrzésére vagy a bűnügyi felügyelet és számos egyéb tevékenység biztosítására (SZABÓ 2011).

Jelen tanulmány terjedelmi korlátai nem teszik lehetővé, hogy az elektronikus felügyeleti rendszer fent említett helyzetekben való alkalmazhatóságát bemutassuk, ezért kizárólag a büntetés-végrehajtásban való szerepére, azon belül is a reintegrációs őrizet mint hatékony új jogi eszköz bemutatására szorítkozunk.

Reintegrációs őrizet a büntetés-végrehajtásban

A reintegrációs őrizet célja elsődlegesen az elítéltek társadalomba történő sikeres és eredményes visszailleszkedésének elősegítése. Ennek során gyakorlatilag egy átmeneti életszakaszt biztosítunk a fogvatartott részére. Ennek során a jogerősen kiszabott és végrehajtás alatt álló ítéletüket töltik, de a büntetés-végrehajtási intézet falain kívül, a családjaik, barátaik körében élhetnek, dolgozhatnak, esetleg tanulmányokat folytathatnak – de az elektronikus távfelügyeleti eszközzel és meghatározott magatartási szabályok betartása mellett. A reintegrációs őrizetnek azonban van egy nem titkolt másodlagos célja is, ez pedig nem más, mint a túlzásfoltosság, a börtönök telítettségének és a szükségtelen szabadságkorlátozás visszaszorításának csökkentése (BOGOTYÁN 2015, 36–37.). A bv.-intézetek túlzásfoltosságának megoldása elengedhetetlen (ÜRMÖSNÉ SIMON 2020).

Bogotyán Róbert megfogalmazása szerint: „A reintegrációs őrizet olyan alternatív büntetés-végrehajtási forma, amely nem a büntetéshez kötődő speciális és generális prevenciós célokat, mint inkább az elítélt sikeres társadalmi visszailleszkedését, ezen keresztül a visszaesési ráta csökkenését, tehát végeredményben a büntetés végrehajtási céljának elérését tartja szem előtt” (BOGOTYÁN 2015, 35–36.). A reintegrációs őrizet a Bv.-kódex² szerint: „az elítélt szabadságának teljes elvonását megszünteti, de mozgási szabadságát és a tartózkodási helye szabad megválasztásának jogát korlátozza.”³

² 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról (a továbbiakban: Bv.-kódex).

³ Bv.-kódex 187/A § (3)

A Bv.-kódex szigorú feltételeket is támaszt a reintegrációs őrizet hatálya alá helyezésnek, ugyanis csakis akkor alkalmazható, ha a fogvatartottat elsősorban gondatlan bűncselekmény elkövetése miatt ítélték el, azonban ha szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt ítélték el, akkor viszont nem olyan személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt történt ez, amelyet a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontja nevesít, továbbá először ítélték végrehajtandó szabadságvesztésre (első büntényes kell hogy legyen) vagy legfeljebb visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő, valamint a jogerősen kiszabott és töltött szabadságvesztés időtartama az 5 évet nem haladja meg. A fentiek alapján tehát csak a társadalomra kevésbé veszélyes elítéltek kerülhetnek reintegrációs őrizetbe, akiknél okkal feltételezhető az, hogy a társadalomba sikeresen vissza tudnak illeszkedni, és az előírt magatartási szabályokat betartják, így jogkövető magatartást fognak tanúsítani. Fiatalkorú elítéltek esetében, a felsoroltakon túl, további feltételeket is szab a Bv.-kódex. Fiatalkorú akkor helyezhető reintegrációs őrizetbe, ha a fenti feltételeknek megfelel és legalább egy alkalommal részt vett családi terápián vagy családi konzultáción a szabadságvesztés végrehajtása alatt, valamint a törvényes képviselője hozzájárul ahhoz, hogy az otthonában elektronikus távfelügyeleti eszközt telepítsenek, fogadónyilatkozatot tesz, hogy a fiatalkorú lakhatásáról gondoskodik, illetve nyilatkozik annak kíséréséről. A reintegrációs őrizetben töltött idő egyébként beleszámít a szabadságvesztésbe, és annak időtartama függ attól, hogy a bíróság szándékos vagy gondatlan elkövetést állapított meg az ítéletében. Amennyiben a bíróság gondatlanságot állapított meg a bűncselekmény elkövetésénél, akkor legfeljebb egy év, ha szándékosságot állapított meg, akkor legfeljebb 10 hónap lehet a reintegrációs őrizetben töltött idő. A Bv.-kódex továbbá explicit módon meghatározza azokat az eseteket is, amikor az elítélt nem helyezhető reintegrációs őrizetbe, bár az alapfeltételeknek megfelelne, de vele szemben további szabadságvesztést kell végrehajtani, vagy olyan büntetőeljárása van folyamatban, amelynek letartóztatását megszakították arra az időre, amíg a jelenlegi szabadságvesztését tölti, illetve ha az elítélt olyan szabadságvesztést tölt, amely az egy évet nem haladja meg, és abból legalább három hónapot nem töltött le, illetve ha a szabadságvesztés tartama az 1 évet meghaladja, de abból legalább hat hónapot nem töltött le. Előfordulhat olyan eset is, amikor a már engedélyezett reintegrációs őrizetet olyan ok miatt szüntették meg, amiben az elítélt felelősségét állapították meg, ilyenkor is kizárt a második reintegrációs őrizet engedélyezése. Továbbá akkor sem alkalmazható, amennyiben a lakás, amelyben az elítélt a reintegrációs őrizetet töltene, nem alkalmas elektronikus távfelügyeleti eszköz telepítésére. Utolsó kizáró tényező a kiutasítás, a kódex ugyanis nem köti a reintegrációs őrizet engedélyezését magyar állampolgársághoz, csak bejelentett magyar lakcímhez és ahhoz, hogy az elítéltet a bíróság nem utasította ki Magyarország területéről.

A reintegrációs őrizet alkalmazása iránti eljárás

A reintegrációs őrizetet az elítélt vagy védője kezdeményezheti, illetve a bv.-intézet is tehet előterjesztést hivatalból az eljárás megindítására a büntetés-végrehajtási bírónál. A reintegrációs őrizetre vonatkozó kérelmet a bv.-intézetnek 15 napon belül kell továbbítania a bv.-bírónak, valamint értékelő véleményt és javaslatot is készítenie kell. Ha hivatalból jár el az intézet, akkor a reintegrációs őrizet esedéksége előtt három hónappal megvizsgálja a reintegrációs őrizetbe helyezés jogszabályi lehetőségét és a fogvatartott végrehajtás alatti magatartását. Amennyiben a reintegrációs őrizetbe helyezésnek nincs akadálya, és a büntetés-végrehajtás előterjesztést kíván tenni ennek elrendelésére, akkor a reintegrációs tiszt tájékoztatja az elítéltet a reintegrációs őrizet feltételeiről és szabályairól, és egyben írásban nyilatkoztatja is őt, hogy vállalja-e a jogintézménybe helyezés feltételeit. Amennyiben az elítélt úgy dönt, hogy vállalja a feltételeket, akkor a javaslatétel előtt a büntetés-végrehajtási intézet Befogadási és Fogvatartási Bizottsága (a továbbiakban: BFB) meghallgatja őt. A meghallgatás során a BFB megkérdezi az elítéltet a szabadulást követő terveiről, illetve felhívja a figyelmét arra, hogy öt napon belül meg kell jelölnie azt a Magyarország területén található ingatlant, ahol a reintegrációs őrizet alatt fog tartózkodni, illetve annak a személynek a nevét, elérhetőségét és címét, aki kapcsolatot fog tartani a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelővel. A BFB tájékoztatja az elítéltet, hogy amennyiben a megjelölt ingatlan vagy lakás nem saját tulajdona, akkor 30 napja van arra, hogy a tulajdonos vagy a lakás használatára jogosult személytől írásos befogadónyilatkozatot szerezzen. Ha az elítélt a meghatározott időn belül nem jelöli meg a lakást vagy ingatlant, akkor a bv.-intézet mellözi az előterjesztést. Amint az elítélt megjelölte a lakást, a bv.-intézet megkeresi a területileg illetékes büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőt. Ezt követően a pártfogó felügyelő megvizsgálja a megjelölt ingatlant abból a szempontból, hogy az elektronikus távfelügyeleti eszköz telepítésére alkalmas-e. Amennyiben a megjelölt lakásról a bv. pártfogó felügyelő megállapítja, hogy az a reintegrációs őrizet végrehajtására alkalmatlan, mert oda elektronikus távfelügyeleti eszközt nem lehet telepíteni vagy a befogadó nyilatkozatot tevő személy a nyilatkozatát visszavonja, akkor az elítélt megjelölhet egy másik ingatlant vagy lakást. Azonban amennyiben az elítélt másik lakást nem jelölt meg vagy az is alkalmatlan a reintegrációs őrizet végrehajtására, a bv.-intézet szintén mellözi az előterjesztését. A bv.-pártfogó a reintegrációs őrizetre vonatkozó kérelem eldöntésének megalapozása érdekében egy környezettanulmányt is készít, amelyben bemutatja, hogy a befogadó környezet, tehát az a hely, ahol az elítélt a reintegrációs őrizet hatálya alatt tartózkodna, alkalmas-e a hatékony reintegrációra. A pártfogó tehát gyakorlatilag kockázatértékelést és -elemzést végez, hogy adott esetben és helyen mekkora a bűnismétlés kockázata, szakmai

ténymegállapításokat tesz többek között az elítélt családi körülményeire, baráti és családi kapcsolataira, az elítélt által elkövetett bűncselekmény társadalmi megítélésére, valamint arra is, hogy a lakásban lakók hogyan viszonyulnak az elítélthez. A szakmai alapú kockázatértékelés az elítélt kriminológiai háttéréből, a feltárt és megvizsgált életkörülményekből, a rendelkezésre álló dokumentumokból, valamint a személyes interjúból áll, amelynek során a kockázatelemzésnél megvizsgálják a magatartási szabályok előírásának indokoltságát, azt, hogy a kitűzött reintegrációs célok megvalósíthatók-e, illetve megállapítják a kriminológiai veszélyeztetettség mértékét is.

Mindezen alapos előkészületek után továbbítják az előterjesztést a bv.-bírónak, aki dönt. A jogintézménynek ez a legfőbb garanciális eleme, hiszen ez biztosítja azt, hogy a személyi szabadság részbeni visszaállításáról csak és kizárólag bíró dönthet (BOGOTYÁN 2015, 36.). A bv.-bíró kétféleképpen dönthet: elrendeli a reintegrációs őrizetet vagy elutasítja a kérelmet és az előterjesztést. A reintegrációs őrizet elrendeléséről szóló végzésben meghatározza, hogy a kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet az elítélt milyen módon és időközönként hagyhatja el, elsősorban munkavégzés, gyógykezelés vagy a mindennapi élet szükségleteinek biztosítása érdekében. Az elítélt vagy a védője kérelmére azonban a bv.-bíró megváltoztathatja az imént említettekre vonatkozó feltételeket, vagy eseti jelleggel engedélyezheti azt, hogy az elítélt egy meghatározott cél miatt a kijelölt lakást elhagyja. Az ilyen irányú kérelemről a bv.-bíró öt napon belül vagy sürgős és halaszthatatlan esetben soron kívül dönt a rendelkezésre álló iratok alapján.

A reintegrációs őrizet alkalmazása

A bv.-bíró pozitív döntését követően a büntetés-végrehajtási intézet előkészíti az elítélt szabadítását a végzésben megjelölt napon. Amennyiben a reintegrációs őrizet végrehajtására kijelölt lakás vagy ingatlan nem a fogvatartó intézet illetékesi területén van, akkor az elítéltet átszállítják a kijelölt lakás helye szerinti illetékes bv.-intézetbe, és ott szabadítják. Az elítélt az elektronikus távfelügyeleti eszköz felhelyezése és beüzemelése előtt tájékoztatást kap annak használati szabályairól, együttműködési kötelezettségének tartalmáról, azokról a feladatokról, amelyeket végre kell hajtania az elektronikus távfelügyeleti eszköz működőképességének fenntartása érdekében, illetve a bv.-intézettel vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelővel való kapcsolatfelvétel módjáról és a kártérítési felelősségéről.

Eszköztechnikailag az elektronikus távfelügyeleti rendszer több elemből áll: a jeladó eszköz, amellyel az elítélt pontos tartózkodását, mozgását követhetjük nyomon, a központi infrastruktúra és a távfelügyeleti szoftver (VESZELI 2015, 90–91.).

A teljesség igénye nélkül, a jeladó eszköz tulajdonképpen egy egyrészes nyomkövető, amelyet műanyag szíjjal erősítenek az elítélt végtagjára. Ez az eszköz a felhelyezést és az aktiválást követően a jeladó helyzetéről és állapotáról ad tájékoztatást. A helymeghatározás műholdas navigációval, tehát GPS-szel működik, így az eszköz folyamatosan kapcsolatban van a helymeghatározó hálózat műholdjával, és ha a jelerősség megfelelő, akkor pár méteres pontossággal képes megadni az elítélt pozícióját. Abban az esetben, ha a jel megszűnik vagy annak erőssége nem megfelelő, akkor az eszköz arra is képes, hogy a mobilhálózat adótornyaitól mért távolság alapján is meghatározza a helyet (LBS). Az eszköz a helyadatokon kívül még állapotadatokat is közvetít, amelyek a működés és az ellenőrzés szempontjából elengedhetetlenek (VESZELI 2015, 91–92.).

A rendszer másik fontos eleme a távfelügyeleti szoftver, amely olyan informatikai program, amely szükséges a jeladók beállításához, a mozgási és tartózkodási adatok nyomon követéséhez és az esetek kezeléséhez. A programban rögzítik a reintegrációs őrizetes adatait, az őrizet kezdő és utolsó napját, óra és perc pontossággal, majd hozzárendelnek egy nyomkövetőt. Ezután szintén a programban hozzák létre a zónákat: az integrációs zónát, ebben kell az őrizetesnek tartózkodnia, és a kizárási zónát, ahol nem tartózkodhat. Egy reintegrációs őrizetesre több zónát is be lehet állítani, eltérő szabályokkal. A program képes úgynevezett napirend vagy ütemterv kezelésére is. Minden reintegrációs őrizetben lévőknek saját napirendje vagy ütemterve van a bv.-bíró által megszabott rendelkezéseknek megfelelően.

A szoftver arra is képes, hogy a reintegrációs őrizetben lévők mozgását külön is megfigyelje, így az összes őrizetben lévő ember közül bármely személyt ki lehet választani és ellenőrizni, hogy a magatartási szabályokat betartja-e (VESZELI 2015, 95.).

A program erőssége mégis az események kezelése. Az események kezelését az adott jelzések alapján 4 csoportba lehet beosztani. Az első csoportba tartoznak a normál működéssel kapcsolatos jelzések, amelyeket a felügyeletet ellátónak csak nyugtáznia kell, és nem igényel semmilyen további intézkedést. A második csoportba tartoznak azon jelzések, amelyek a technikai eszközökkel kapcsolatosak, és amelyek adott esetben igényelhetnek intézkedést a felügyeletet ellátók részéről. A harmadik csoportba pedig a napirendekkel és a zónákkal kapcsolatos jelzések tartoznak, amelyek a felügyeletet ellátók részéről már azonnali vizsgálatot igényelnek, ilyen például a zónasértés. A negyedik csoportba pedig azon jelzések tartoznak, amelyek a legfontosabbak, és amelyekre a felügyeletet ellátóknak már azonnal intézkednie kell, ezek az úgynevezett szabotázsjelzések, mint a szíjrongálás vagy a jeladó burkolatának rongálása. Minden egyes riasztást a szoftver külön jelenít meg, így mindegyiket külön-külön kell indokolni (VESZELI 2015, 95.).

A reintegrációs őrizet megszűnése és megszüntetése között mindenképpen különbséget kell tenni. A reintegrációs őrizet alapesetben akkor szűnik meg, amikor annak a bv.-bíró által meghatározott utolsó napja elérkezik, tehát nem történt semmi olyan körülmény, amely indokolta volna azt, hogy ennek megszüntetésére intézkedni kelljen. Az elítélt a reintegrációs őrizet utolsó napján köteles abban a bv.-intézetben megjelenni, ahonnan őrizetre bocsátották, és leadni az elektronikus távfelügyeleti eszközöket. A bv.-intézet ezt követően intézkedik az elítélt szabadításáról. Abban az esetben viszont, ha az elítélt a meghatározott napon a jelentkezési kötelezettségének nem tesz eleget, akkor a bv.-intézet megkeresi a területileg illetékes bv.-pártfogó felügyelőt, hogy az elítéltet keresse fel, és az elektronikus távfelügyeleti eszközt távolítsa el róla. Ha ez sem vezet eredményre, akkor a kijelölt lakás illetékességi területén található megyei rendőrfőkapitányság segítségét kéri az elektronikus távfelügyeleti eszköz eltávolításának és visszaszerzésének érdekében.

A reintegrációs őrizet megszüntetése ezzel szemben összetettebb eljárás.⁴

A bv.-szerv vezetője, tehát annak az intézetnek a parancsnoka, amely az elítéltet reintegrációs őrizetbe helyezte és az elektronikus távfelügyeletet ellenőrzi, haladéktalanul előterjesztést tesz a területileg illetékes bv.-bírónak a megszüntetésre, ha arról szerez tudomást, hogy az elítéltnek további végrehajtandó szabadságvesztése érkezik, új folyamatban lévő büntetőügyről érkezik értesítés, az elítélt az előírt magatartási szabályokat megszegte vagy az elektronikus távfelügyeleti eszközt megrongálta és egyben használhatatlanná tette, vagy olyan objektív körülmény következett be, amely nem a fogvatartottnak róható fel. Ilyen objektív körülménynek minősül, ha a kijelölt lakásban a további elektronikus távfelügyelet nem megoldható, hiszen annak végrehajtására alkalmatlanná vált, vagy a tulajdonos a korábbi befogadó nyilatkozatát visszavonta, és az elítélt nem tud megjelölni másik lakást a végrehajtás érdekében. Amennyiben az elítélt ismeretlen helyre távozott és felkutatása nem járt eredménnyel, akkor a parancsnok kezdeményezi elfogatóparancs kibocsátását a területileg illetékes bv.-bírónál és a szabadságvesztés ideiglenes foganatba vételét az ügyészségnél. A bv.-bíró a megszüntetésre vonatkozó előterjesztés beérkezésekor a rendelkezésre álló információk és iratok alapján a reintegrációs őrizetet megszünteti vagy a bv.-intézet parancsnokának előterjesztését elutasítja. Mind a két döntés esetében van jogorvoslati lehetőség, így a fellebbezés joga biztosított.

⁴ Vannak olyan különleges esetek is, amikor az elítélt a bv.-bíró által előírt magatartási szabályokat betartja, de mégis olyan életvitelt folytat, ami nem szolgálja és nem segíti a társadalomba történő sikeres visszailleszkedést (például tartózkodik a bűnözői életvitelt folytató személyektől, az alkoholtól és kábítószerektől). Szintén nem elfogadható magatartás, ha az elítélt a reintegrációs őrizet alatt szándékos önkárosítást vagy egyéb más szuicid cselekményt követ el.

Számok, adatok

A jogintézmény bevezetése – tehát 2015. április 1-je – óta az összes benyújtott kérelem száma elérte az 5401-et, s 2019. december 31. napjáig 2857 esetben engedélyezték. Ez átlagosan évente 461,8 fogvatartott reintegrációját segítette elő, és járult hozzá a büntetés-végrehajtási intézetek túlzásfűlttségének és a fogvatartással összefüggő költségeknek a csökkentéséhez is, hiszen ez a közel 500 fő gyakorlatilag egy teljes bv.-intézet fogvatartotti létszámának felel meg. 2020. március 1-jén a reintegrációs őrizetben lévő elítéltek száma 395 fő volt, amelyből 288 fő munkaviszonyban állt, illetve valamilyen oktatásban vagy szakképzésben vett részt. A 395 főből 51 fő nő, a többi férfi elítélt, mind felnőttkorúak. Összességében elmondható, hogy a jogintézmény egy olyan alternatív büntetés-végrehajtási eszköz, amely eljárásrendileg megalapozott és jogilag kimunkált, illetve társadalmilag is eredményes, amely egyfelől megfelel a társadalom és a modern kor elvárásainak, másfelől a szabadságvesztés célja sem szenved hátrányt. Ezért fenntartása, rendszerben tartása és érdemi alkalmazása feltétlenül szükséges.

Irodalomjegyzék

- BOGOTYÁN Róbert (2015): A zsúfoltság csökkentésének útjai a börtönépítésen túl. *Börtönügyi Szemle*, 34. évf. 1. sz. 26–41.
- NAGY Anita (2018): A reintegrációs őrizet magyarországi és európai fejlődési irányjai. *Kúriai döntések*, 4. sz. 578–585.
- SZABÓ Ferenc (2011): Az elektronikus monitoring (EM) rendészeti alkalmazási lehetőségei. *Börtönügyi Szemle*, 30. évf. 1. sz. 20–36.
- ÜRMÖSNÉ SIMON Gabriella (2020): Amazing Penal Institutions and the Dwelling Circumstances of Inmates. *Internal Security*, Vol. 11, No. 2. 179–190. DOI: <https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.8303>
- VESZELI Dániel (2015): A reintegrációs őrizet bevezetése a büntetés-végrehajtás tevékenységrendszerébe. *Börtönügyi Szemle*, 34. évf. 3. sz. 87–99.